

STICHTING

S+O=M

Samen Onderwijs Maken

Stichting SOM

Postbus 18010, 4601 ZA Bergen op Zoom

t 0164 235 225 / f 0164 237 431

info@stichtingsom.nl / www.stichtingsom.nl



2018.47793 23/11/2018

Aan het college van Burgemeester en Wethouders
en de gemeenteraad van de gemeente Woensdrecht
t.a.v. de hee.

Postbus 24
4630 AA HOOGERHEIDE

Datum : 22 november 2018

Onderwerp : begroting 2019; meerjarenraming 2019-2022

Geacht college, geachte raadsleden,

In gevolge de regelgeving in het kader van de Wet op het primair Onderwijs artikel 48 sturen wij u de begroting 2019 van de stichting SOM.

Graag ben ik bereid hierop een toelichting te geven.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

L.L.M. Soffers
Algemeen directeur / bestuurder



BEGROTING 2019
MEERJARENRAMING 2019-2022

Openbaar Basisonderwijs in West-Brabant en Zeeland

STICHTING

S+O=M

Samen Onderwijs Maken

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
2. Toelichting.....	2
2.1 Leerlingprognoses	2
2.2 Organisatie en Planning & Control Cyclus	3
2.3 Factoren en maatregelen	4
2.4 Kwaliteit, doelmatigheid, investeringen en baten	4
3. Risico's	6
4. De exploitatiebegroting	8
4.1 Rijksbijdrage OC&W	9
4.2 Overige overheidsbijdragen	9
4.3 Overige baten	9
4.4 Personele lasten	10
4.5 Afschrijvingen	11
4.6 Huisvestingslasten, overige instellingslasten en leermiddelen	11
4.7 Financiële baten en lasten.....	11
4.8 De bovenschoolse organisatie.....	12
4.9 Treasury.....	13
5. Meerjarenraming.....	14
5.1 Meerjarenraming 2019-2022	14
5.2 Verloopoverzicht eigen vermogen	14
5.3 Ontwikkeling liquiditeiten	15
LIJST MET AFKORTINGEN	16

1. INLEIDING

Voor u ligt de begroting 2019 en de meerjarenbegroting 2019-2022 van Stichting SOM. De meerjarenbegroting staat niet op zichzelf maar vormt een onderdeel van de totale Planning- en Control cyclus van onze organisatie. De basis van de begroting wordt gevormd door het strategisch beleidsplan 2019-2023. In dit plan zijn de richting en de doelen voor onze organisatie beschreven. Deze financiële begroting vormt het financiële kader waarbinnen deze doelen gerealiseerd moeten worden. Het begrotingsproces is een continu proces van meerjarenbegrotingen opstellen, periodiek de financiële voortgang volgen middels diverse rapportages, nieuwe inzichten opnemen en dit alles vertalen in de nieuwe meerjarenbegroting.

De financiële positie van Stichting SOM blijft aandacht vragen en dit betekent dat wij ook in 2019 en de jaren daarna blijven zoeken naar de juiste balans tussen in control zijn en blijven investeren.

Onder een gezonde organisatie verstaan wij in financiële termen dat wij tenminste aan de kengetallen en normeringen van de PO-Raad en de aanbevelingen van de commissie DON voldoen. Dit betekent dat er voldoende reserves zijn om aan onverwachte verplichtingen te kunnen voldoen zonder dat daar meteen ingegrepen moet worden in het primair proces. Ten eerste betekent dit dat we over voldoende liquiditeiten moeten beschikken en ten tweede ook over voldoende vermogen om op langere termijn die investeringen te kunnen doen die wij wenselijk achten om onze doelstellingen te kunnen verwezenlijken.

Sinds 1 januari 2015 is er een wetwijziging van kracht waarbij de bekostiging van de kosten van groot onderhoud voor schoolgebouwen van de gemeente overgedragen worden naar schoolbesturen (doordecentralisatie). In voorbereiding op deze wetwijziging is de meerjaren onderhoudsbegroting (MJOB) opnieuw geactualiseerd zodat wij inzichtelijk hebben wat de huidige onderhoudstoestand van schoolgebouwen is en wat de toekomstige onderhoudskosten zullen zijn. Deze MJOB zal tevens dienen als onderbouwing voor de investeringsbegroting.

2. TOELICHTING

2.1 Leerlingprognoses

Stichting SOM vormt de overkoepelende organisatie voor openbaar basisonderwijs in de regio West-Brabant en de Gemeente Reimerswaal, Zeeland.

Onder de verantwoordelijkheid van het bestuur vallen negen scholen. In onderstaand overzicht zijn deze scholen met de leerlingaantallen en prognoses weergegeven.

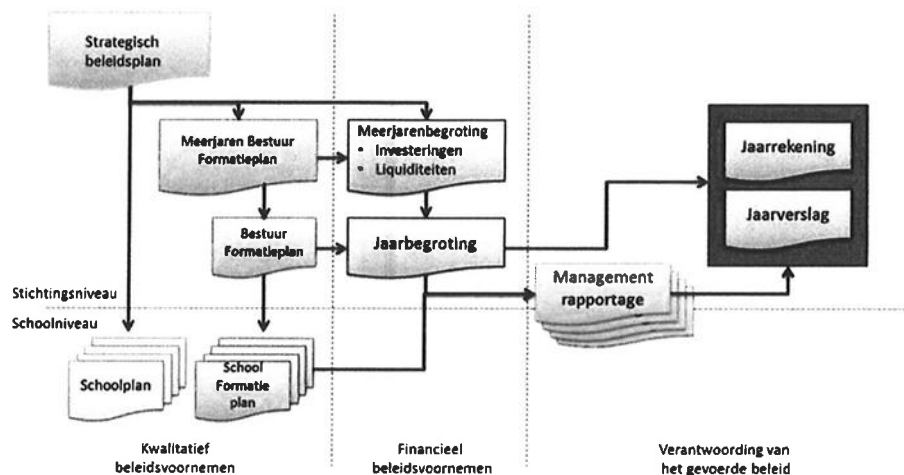
School	1-10-2013	1-10-2014	1-1-2015	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021
De Regenboog	91	84	74	69	64	57	62	62	62
De Noordster	208	204	189	184	184	179	177	172	170
Parelmoer	103	106	95	89	102	116	128	132	132
De Reigersberg	51	58	59	64	49	47	52	55	57
Voorhoute	97	97	93	84	75	80	81	77	80
De Klimroos	87	93	99	93	81	84	76	80	79
De Eendracht	67	68	68	57	61	57	53	49	45
De Kreek	249	236	236	230	246	264	265	265	266
De Dobbelsteen	263	246	230	241	233	219	222	217	228
	1216	1192	1143	1111	1095	1103	1116	1109	1119

De financiering van het primair onderwijs is gebaseerd op het aantal leerlingen of leerling categorieën per school. Jaarlijks wordt op 1 oktober het aantal leerlingen geteld. In april van het jaar daaropvolgend stelt het Ministerie van OCW de bedragen per leerling vast. Het aantal leerlingen x het bedrag per leerling bepaalt de hoogte van de financiering op basis van het T-1 systematiek. Dit wordt ook wel lumpsum financiering genoemd. Uitzondering hierop betreft het bedrag voor de materiële instandhouding. Dit bedrag wordt namelijk per kalenderjaar vastgesteld.

Omdat het aantal leerlingen bepalend is voor bijna alle inkomsten van Stichting SOM, is het voor de begroting van belang om een goede prognose op te stellen van het aantal leerlingen in de komende jaren. Iedere schooldirecteur stelt zelf een meerjaren leerlingen prognose op. Als informatiebron hiervoor worden de prognoses van de vier gemeenten gebruikt en het eigen onderzoek van SOM uitgevoerd door planbureau Zeeland. De basis voor de prognose vormt het aantal aanwezige leerlingen. Op voorhand is bekend hoeveel leerlingen na groep 8 zullen uitstromen. Instroom in groep 1 is deels bekend op basis van inschrijving en kan verder worden ingeschat op basis van gemeentelijke geboortecijfers en ervaringscijfers. Zij-instroom en zij- uitstroom (bijvoorbeeld verhuizing) is lastiger in te schatten.

2.2 Organisatie en Planning & Control Cyclus

In deze paragraaf wordt kort de Planning & Control cyclus van onze organisatie weergegeven. Het is belangrijk om de samenhang daarin te zien om de rol en het belang van deze meerjarenbegroting te kunnen plaatsen in het totaal van alle beleids- en verantwoordingsdocumenten (afbeelding).



In dit schema staat de Planning & Control cyclus schematisch weergegeven. In het volgende gedeelte worden de onderdelen kort toegelicht.

De meerjarenbegroting heeft een horizon van vier jaar en is een uiting en vertaling van het voorgenomen beleid.

Het meerjaren bestuursformatieplan is geen onderdeel van de meerjarenbegroting maar de uitgangspunten van dit document zijn uiteraard wel vertaald en opgenomen in de meerjarenbegroting. In dit plan worden de bezetting en het beleid ten aanzien van personeel voor de komende periode weergegeven.

Vanuit de meerjarenbegroting en het meerjaren bestuursformatieplan worden de jaarbegroting en het bestuursformatieplan opgesteld. Deze bevat meer details, zowel in financieel als beleidsmatig opzicht, omdat het een periode van één jaar betreft. Daarnaast dient het als instrument om te meten en te sturen op de voorgenomen doelen. Per kwartaal worden er managementrapportages opgesteld die een combinatie zijn van kwalitatieve aspecten als ook de financiële onderdelen. Deze dienen als sturing maar ook als interne verantwoording. Als laatste is er de jaarrekening en het jaarverslag waarin op stichtingsniveau verantwoording wordt gegeven over het gevoerde beleid en de resultaten daarvan. Basis voor al deze documenten vormen de schoolbegrotingen.

De meerjarenbegroting is een document dat een uiting is van beleidsvoornemens en dusdanig vertaald in financiële doelen zodat deze als sturingsinstrument kan worden gebruikt. Dit document is niet primair om hier verantwoording over af te leggen.

Stichting SOM moet zich jaarlijks verantwoorden middels een jaarverslag en een jaarrekening. Deze jaarrekening dient te worden opgesteld per kalenderjaar. Ook de begroting moet daarom worden opgesteld per kalenderjaar.

Een school werkt echter in schooljaren. Personeelsformatieplannen worden per schooljaar gemaakt en ook de meeste bekostiging wordt per schooljaar vastgesteld. Deze zullen dus vertaald moeten worden naar kalenderjaren om aan te sluiten op de begroting en jaarrekening cyclus. Dit is eveneens in deze meerjarenbegroting gedaan.

2.3 Factoren en maatregelen

Factoren die van invloed zijn op de exploitatie

De begroting 2019 laat een exploitatieresultaat zien van € 5.758,- positief. Verklarende factoren zijn onder andere:

- Efficiencywinst op de bedrijfsvoering in verband met de samenwerking met Stichting ABBO per 1 februari 2013.
- ICT kosten door consolidatie van office 365 op alle scholen.
- Payroll inzet is vanaf 1 augustus 2017 grotendeels komen te vervallen, m.u.v. arrangementen.
- Toename loonkosten tijdelijk personeel i.v.m. vervangingspool (zoveel mogelijk declarabel).
- In company opleiden van directeuren, IB'ers en onderwijspecialisten, zodat op onderwijsgebied relatief weinig externe (dure) expertise noodzakelijk is. Externe expertise op juridisch- en HRM gebied blijft noodzakelijk.
- Dotatie aan de voorziening onderhoud
- Professionalisering
- Marketing

Reeds genomen maatregelen

- Verscheping en waar mogelijk beëindiging van kostenposten op materiële zaken: schoonmaak, abonnementen, advertentiekosten, contributies, energie, onderhoud van gebouwen en reprocosten zijn kritisch onder de loep genomen.
- Verdergaande efficiëntie en schaalvoordeel moet hier leiden tot verdere kostenreductie.
- De kosten van de huur van het bestuurskantoor zijn laag.
- Zes meerscholen directiefuncties binnen Stichting SOM op negen scholen, wel met faciliteiten voor teamleiders.
- Samenwerking met andere schoolbesturen (ABBO) in het kader van efficiency, effectiviteit en verhoging kwaliteit.

2.4 Kwaliteit, doelmatigheid, investeringen en baten

Kwaliteit

Stichting SOM is zich bewust van het te voeren voorzichtig financieel beleid, maar ziet daarnaast ook een noodzaak om te moeten blijven investeren in goed onderwijs. Het is haar taak om de kwaliteit van het onderwijs op een goed niveau te handhaven en zo mogelijk verder te optimaliseren.

Doelmatigheid

In het nieuwe onderzoekskader van de Inspectie van het Onderwijs is in het kwaliteitsgebied Financieel Beheer de standaard 'doelmatigheid' opgenomen. Het kenmerk van doelmatigheid is dat de ingezette middelen worden gerelateerd aan de prestaties en effecten. Bij doelmatigheid worden financiën daarmee gekoppeld aan onderwijsprestaties. In het strategisch beleidsplan 2019-2023 is hierover een paragraaf opgenomen. Bij het

opstellen van de begroting zijn de kernpunten van het strategisch plan als uitgangspunten gehanteerd en zoveel mogelijk uitgedrukt in concrete bedragen.

Investerings

Stichting SOM wil evenwicht aanbrengen tussen inkomsten en uitgaven met accent op de kwaliteit van het onderwijs en behoud van een gezonde financiële organisatie. Als onderdeel van dit streven zal Stichting SOM blijven investeren in het primaire proces door waar nodig kleinere kleutergroepen te creëren en in management en specialisme te investeren d.m.v. het creëren van opleidingen en het bewerkstelligen van vrijstelling van lesgevende taken voor directeurs en teamleiders. Daarnaast investeert Stichting SOM in ICT in de wetenschap dat in dit digitale tijdperk kinderen ook bij Stichting SOM leren en ontdekken met smartboards, touchscreens, tablets etc. en de implementatie van Office 365 voor kantoor en alle scholen.

Baten

Behalve baten afkomstig vanuit het Rijk hebben we ook inkomsten uit verhuur, detachering en de samenwerkingsverbanden. De gelden afkomstig uit de samenwerkingsverbanden "De Brabantse Wal" en "Kind op 1" stellen Stichting SOM in staat om de zogenaamde basiszorg en breedtezorg op een hoger niveau te tillen. Met ingang van 1 augustus 2014 is de Wet op het Passend Onderwijs van toepassing. Waar voorheen leerlingen met een ondersteuningsvraag met behulp van gelden van het Rijk (LGF) en van het Samenwerkingsverband extra ondersteuning konden krijgen, wordt deze ondersteuningsvraag nu op basis van een op maat gemaakt arrangement door het Samenwerkingsverband gefaciliteerd in geld en/of mankracht. Voor het maken van de begroting betekent dit dat wij afhankelijk zijn van de toegekende arrangementen, maar ook kunnen rekenen op een vast bedrag per leerling per jaar van het SWV.

Werkdrukvermindering

Vanaf het schooljaar 2018-2019 is er extra geld beschikbaar gesteld om de werkdruk in het primair onderwijs te verminderen. De middelen kunnen ingezet worden voor uiteenlopende zaken. Scholen kiezen zelf welke maatregelen genomen moeten worden om de werkdruk te verminderen. Hiervoor worden de volgende stappen gevraagd:

- Iedere school voert een gesprek met het gehele team over de knelpunten die werknemers ervaren en de oplossingen die zij hiervoor zien;
- Op basis van dit gesprek wordt een bestedingsplan opgesteld dat ter instemming wordt voorgelegd aan de personeelsgeleding van de MR.
- In het jaarverslag zal verantwoording afgelegd worden over de besteding van de middelen.

ESF-subsidie

Stichting SOM heeft voor 2019 een ESF-subsidie (€ 12.500) toegekend gekregen. De subsidie richt zich op de bevordering van duurzame inzetbaarheid. Duurzaam inzetbaar zijn werknemers die nu en in de toekomst gezond, gemotiveerd, competent en productief aan het werk kunnen zijn. Op organisatie en medewerkersniveau zullen de volgende onderwerpen aan bod komen:

- verbinding met ambities van de organisatie
- wat willen we bereiken (concrete doelstellingen)
- rollen, toerusting, facilitering
- meten van de uitkomsten

3. RISICO'S

Loonkosten

De meerjarenbegroting is op basis van strategisch beleid 2019-2023 en de meest actuele ontwikkelingen opgesteld. In de begroting wordt rekening gehouden met inkomsten vanuit het Bestuursakkoord (PM) en inkomsten vanuit de samenwerkingsverbanden Brabantse Wal en Kind op 1. Er wordt rekening gehouden met oplopende loonkosten als gevolg van het opschalen van personeel (hogere periodieken), aantal L10 functies en dalende inkomsten vanuit vermindering van de zogenaamde leerling gewichten. Vooral nog ziet Stichting SOM in de komende vier jaar niet tot nauwelijks dat mensen gebruik gaan maken van hun keuzepensioen. Stichting SOM blijft wel investeren in loonkosten betreffende het vrijstellen van lesgevende activiteiten voor directeuren en teamleiders en waar van toepassing de inzet van extra groepen bij knelsituaties, bijvoorbeeld grote kleuterklassen. Personeel in tijdelijke dienst is te allen tijde declarabel, dat wil zeggen of via eigen SOM-formatie of door middel van inzet bij de vervangingspool van TCOZ Zeelandbreed.

Leerlingaantallen

Stichting SOM heeft ondanks regionale leerlingdaling te maken met stabilisering van het leerlingaantal. Dit is bijzonder verheugend te constateren. Bij het openbaar basisonderwijs is een toename van de instroom van niet-Westerse leerlingen en, waar we trots op zijn, dat alle scholen van Stichting SOM in staat zijn om door middel van goed onderwijs en een duidelijke PR nieuwe jonge gezinnen aan te trekken.

Kleine scholen

Door voortijdig risico's te signaleren en maatregelen te nemen wil Stichting SOM escalatie op financieel vlak voorkomen. Zo is, gezien de daling van het aantal leerlingen, tijdig actie ondernomen om de gemiddelde schoolgrootte op een hoger niveau te tillen door een samenwerking (personele unie) aan te gaan met een ander schoolbestuur, Stichting ABBO. Hierdoor is de sluiting van kleinere scholen in de provincie Zeeland die onder de opheffingsnorm van de gemeente Reimerswaal zijn gekomen op de korte en middellange termijn voorkomen. Daarbij is het van groot belang dat het onderwijs wat daar gegeven wordt pedagogisch, didactisch en financieel verantwoord is. Deze afweging gemaakt hebbende is Stichting SOM zeer verheugd over het bereikte resultaat en kan Stichting SOM het behoud van openbaar basisonderwijs in kleine Zeeuwse dorpen voorlopig blijven handhaven. In de bekostiging is vanaf schooljaar 2017-2018 de kleine scholen toeslag verruimd.

Leegstand

Door vermindering van het aantal leerlingen gaat in schoolgebouwen leegstand ontstaan. Deze leegstand is van flinke invloed op de financiering doordat de gelden voor materiele instandhouding en onderhoud schoolgebouwen ook gebaseerd zijn op het aantal groepen waar een school recht op heeft. Bij het merendeel van de scholen van Stichting SOM is het gelukt om of peuterspeelzalen, of kinderopvang of instellingen voor kinderen met een beperking te integreren in het gebouw. De samenwerking met organisaties van voor-, tussen- en naschoolse opvang bevordert de opheffing van de leegstand.

Onderwijsinspectie

Stichting SOM wil de kwaliteit van het onderwijs op hoog niveau blijven handhaven. Hiervoor zijn investeringen in kwaliteit en opleidingen binnen de organisatie tot speerpunt betiteld. Stichting SOM heeft op basis van bezoeken van de onderwijsinspectie voor alle scholen het basisarrangement gekregen. Bovendien is uit de laatste tevredenheid enquêtes een grote mate van tevredenheid gebleken over het onderwijs bij Stichting SOM. Stichting SOM heeft in 2016 deelgenomen aan de landelijke pilot van de onderwijsinspectie "bestuurs gerichte aanpak". Het resultaat was een bijzonder positieve beoordeling door de inspectie op zowel het niveau van kwaliteit als financiën (optimaal). Naar alle waarschijnlijkheid zal Stichting SOM in 2019 door de onderwijsinspectie worden beoordeeld.

Management

Stichting SOM stuurt negen scholen aan met zes directeuren en op schoolniveau teamleiders. De keuze voor dit managementmodel is inmiddels efficiënt en effectief gebleken.

Door signalering en monitoring op schoolniveau en bovenschools niveau worden de opbrengsten en resultaten van leerlingen zeer intensief bekeken en beoordeeld en worden verbeterplannen minutieus in een korte termijn cyclus uitgevoerd en geherwaardeerd. Het management van de basisscholen heeft een stabiele structuur. Iedere directeur is integraal verantwoordelijk voor de eigen school. Een aantal directeuren zijn voor meerdere scholen verantwoordelijk. Dit betekent dat er sprake is van een duo-directeurschap wat bevorderlijk is voor het management en voor de kennisdeling. Ook de intern begeleiders hebben allemaal een duo partner bij een van de andere scholen. Zowel de directeuren als de IB-ers werken samen in een project gestuurde organisatie rondom inhoudelijke onderwijsthema's. Twee directeuren van SOM-scholen hebben ook naast hun schooldirecteurschap een bestuurlijk ondersteunende taak op de inhoud/leeropbrengsten en kwaliteitsmanagement.

Buitenonderhoud gebouwen

Gezien de meerjaren onderhoudsplannen die nog door de gemeenten gemaakt zijn voor wat betreft het buitenonderhoud van onze schoolgebouwen en de inkomsten ten gevolge van de doordecentralisatie komt Stichting SOM in financiële zin tekort om deze plannen volgens dit tijdspad uit te voeren. De inkomsten die vanaf 1 januari 2015 bij Stichting SOM terecht komen zijn helaas niet voldoende om hiervoor financiële dekking te geven. Dit betekent dat uitstel of her-planning en opbouw van reserves hierop van toepassing zijn als ook mocht blijken dat gemeenten niet een overgangsbudget beschikbaar gaan stellen.

Verhoging van de AOW leeftijd en pensioenen

Stichting SOM merkt dat weinig personeelsleden gebruik maken van het keuzepensioen. De verhoging van de AOW-leeftijd en onzekerheid rondom pensioenen, maakt vaak dat collega's langer blijven doorwerken. Door de inzet van declarabel tijdelijk personeel worden de kosten van payroll inzet in hoge mate verminderd en tegelijkertijd wordt er geanticipeerd op het lerarentekort in de komende jaren en betekent het een kwalitatieve positieve impuls voor ons onderwijs. Er wordt hierdoor geen financieel risico genomen.

Vervangingsfonds

Het eigen risicodragerschap betekent dat ziektevervangingen niet meer kosteloos weg geboekt kunnen worden op het Vervangingsfonds. Vervangingen moeten intern worden opgelost of de kosten van de vervangingen worden structureel in de boekhouding opgenomen. Daar staat tegenover dat de premie aan het Vervangingsfonds niet meer betaald hoeft te worden (voor Stichting SOM is dit ongeveer € 200.000,- per jaar). Stichting SOM zal jaarlijks een afweging maken of het eigen risicodragerschap op korte of middellange termijn gehanteerd zal worden.

4. DE EXPLOITATIEBEGROTING

Begroting 2019

Baten	
3.1 Rijksbijdrage OC&W	7.430.202
3.2 Overige overheidsbijdragen	7.100
3.5 Overige Baten	254.933
Totaal Baten	7.722.235
Lasten	
4.1 Personele Lasten	6.239.153
4.2 Afschrijvingen	208.807
4.3 Huisvestingslasten	657.906
4.4 Overige materiële lasten	362.712
4.5 Leermiddelen	222.900
Totaal Lasten	7.721.477
Totaal Saldo baten en lasten	758
Saldo Overigen	
Baten	
5.1 Financiële baten	5.000
Totaal	5.758

4.1 Rijksbijdrage OC&W

De rijksbijdrage OC&W zijn als volgt begroot:

Bedragen x € 1.000	Begroting	Begroting
	2019	2018
Personele bekostiging regulier	4.761	4.405
Personeels- en arbeidsmarktbeleid	913	768
Werkdrukvermindering	171	-
Impulsgelden	53	57
Prestatiebox	211	189
Inzet asielzoekersgelden	204	-
Materiële instandhouding	986	982
Bijdrage samenwerkingsverbanden - Regulier	101	101
Bijdrage samenwerkingsverbanden -	31	31
Totaal	7.430	6.532

De werkdrukgeden maken onderdeel uit van de gelden inzake Personeels- en arbeidsmarktbeleid. Over deze gelden dient in de jaarrekening verantwoording te worden afgelegd daarom worden deze gelden afzonderlijk gepresenteerd. Vanuit OC&W heeft een aantal scholen van Stichting SOM bekostiging asielzoekers- en/of vreemdelingenkinderen ontvangen. Deze gelden zullen deels in 2019 worden ingezet.

4.2 Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen zijn als volgt begroot:

Bedragen x € 1.000	Begroting	Begroting
	2019	2018
Verkeer	7	6

4.3 Overige baten

De overige baten zijn als volgt begroot:

Bedragen x € 1.000	Begroting	Begroting
	2019	2018
Detachering - ABBO - Secretariaat	16	16
Detachering - ABBO - Financiële administratie	49	40
Detachering - ABBO - Personeelszaken	41	41
Detachering - LPS - Financiële administratie	1	1
Detachering - Gemeente - Conciërge	3	6
Vervangingspool	96	96
Verhuuropbrengsten	17	13
Cultuursubsidie	0	90
ESF-subsidie	13	0
Muziek	16	0
Overige opbrengsten	2	2
Totaal	255	305

Het project "Onderwijs Maken we Samen, door cultuur worden we verbonden" is in 2018 afgerond. De hiervoor ontvangen subsidie is geheel besteed.

4.4 Personele lasten

De personele lasten zijn als volgt begroot:

Bedragen x € 1.000	Begroting	Begroting
	2019	2018
Loonkosten directie	695	572
Loonkosten onderwijzend personeel	4.642	3.981
Loonkosten onderwijs ondersteunend personeel	423	339
Loonkosten vervangingspool	115	120
Loonkosten vervanging eigen rekening	26	34
Loonkosten BAPO	55	62
Loonkosten vervanging ouderschapsverlof	25	30
<i>Subtotaal loonkosten</i>	5.981	5.138
Inhuur externen - Payroll	19	0
Inhuur externen - Overig (conciërges)	45	42
Inhuur externen - Bestuurskantoor	31	28
<i>Subtotaal inhuur externen</i>	95	70
Bedrijfsgezondheidszorg	16	15
Nascholing	71	70
Dotatie jubileumvoorziening	15	15
Overige personeelskosten	61	53
<i>Subtotaal overige personeelsgebonden kosten</i>	163	153
Totaal	6.239	5.361

De inhuur van Payrollers wordt zoveel mogelijk beperkt. Tegenover de opgenomen kosten van Payroll staan arrangementen.

Inhuur externen bestuurskantoor 2019 betreft medewerker ICT die bij Stichting ABBO in dienst is en waarvan de kosten worden gedeeld.

De overige personeelskosten bestaan o.a. uit bijdrage TCOZ, calamiteitenpot, personeelsdag en attenties voor het personeel.

4.5 Afschrijvingen

Bedragen x € 1.000	Begroting	Begroting
	2019	2018
Afschrijvingen	209	212

4.6 Huisvestingslasten, overige instellingslasten en leermiddelen

De huisvestingslasten, overige instellingslasten en leermiddelen zijn als volgt begroot:

Bedragen x € 1.000	Begroting	Begroting
	2019	2018
Huisvestingslasten	658	602
Overige instellingslasten	363	317
Project "Onderwijs Maken we Samen, door Cultuur worden we verbonden"	0	90
Leermiddelen	223	226
Totaal	1.245	1.236

De huisvestingslasten zullen stijgen. Dit komt voornamelijk doordat de dotatie aan de voorziening onderhoud is verhoogd. Hiertoe is besloten om op lange termijn de voorziening op peil te kunnen houden.

De overige instellingslasten zullen stijgen. In 2019 zullen er extra kosten gemaakt worden i.v.m. onderzoek werkdrukvermindering. Hier staat een ESF-subsidie tegenover. Verder waren een aantal posten in 2018 te laag begroot.

Het project 'Onderwijs Maken we Samen, door Cultuur worden we verbonden' is in 2018 afgerond.

4.7 Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten zijn als volgt begroot:

Bedragen x € 1.000	Begroting	Begroting
	2019	2018
Rente opbrengsten	5	5
Totaal	5	5

4.8 De bovenschoolse organisatie

De bovenschoolse organisatie is ingericht voor de ondersteuning van de scholen van Stichting SOM. Gestreefd wordt naar een optimale bezetting van de bovenschoolse organisatie. Kwalitatief moet deze in staat zijn om de bedrijfsvoering van SOM op een professionele manier te realiseren waardoor de continuïteit van Stichting SOM gewaarborgd blijft. Ook heeft de bovenschoolse organisatie een faciliterende rol voor de kwaliteitsontwikkeling van het primair proces.

Doordat financieel en personeel beleid in eigen beheer gedaan wordt is de kostbare inhuur van een administratiekantoor niet of nauwelijks nodig. Op dit terrein is alleen de salarisadministratie en meerjaren onderhoudsplanning- en begeleiding uitbesteed.

De begroting van de bovenschoolse organisatie is als volgt:

	Begroting 2019
Baten	
3.1 Rijksbijdrage OC&W	1.131.140
Afdrachten bovenschools PAB (92%)	825.338
Afdrachten Bapo naar bovenschools (2% personeel regulier)	95.228
Afdrachten prestatiebox naar bovenschools (100%)	210.574
3.5 Overige Baten	209.900
Detachering personeel	106.400
Vervangingspool	91.000
ESF-subsidie	12.500
Totaal baten	1.341.040
Lasten	
4.1 Personele Lasten	1.013.410
Loonkosten directie en onderwijzend personeel	351.905
Loonkosten zij-instromers	50.000
Loonkostenbestuurskantoor	223.076
Loonkosten conciërge	12.060
Loonkosten vervangingspool	115.000
Loonkosten BAPO	54.569
Loonkosten vervanging ouderschapsverlof	25.000
Inhuur externen - Bestuurskantoor	30.800
Bedrijfsgezondheidszorg	16.000
Nascholing	70.000
Dotatie voorziening jubileum	15.000
Overige personeelskosten	50.000

	Begroting 2019
4.2 Afschrijvingen	24.181
4.3 Huisvestingslasten	85.300
Dotatie voorziening onderhoud	40.000
Huur gebouwen/lokalen	13.000
Klein onderhoud gebouwen (incl. materialen)	32.000
Afvoer afval	300
4.4 Overige materiële lasten	173.100
Uitbesteding administratie (salarisverwerking en onderhoud)	50.000
Accountantskosten	6.800
Bestuurs- en managementondersteuning en overige beheerskosten	72.500
SOM-jubileum	5.000
Verzekeringen	8.300
Overige lasten	30.500
4.5 Leermiddelen	50.000
ICT	50.000
Totaal Lasten	1.345.991
Totaal Saldo baten en lasten	-4.951
Saldo Overigen	
Baten	
5.1 Financiële baten	5.000
Totaal	49

4.9 Treasury

Conform het treasurystatuut wordt 2 keer per jaar overleg gevoerd over de financiële middelen van de stichting. Deze overleggen vinden jaarlijks plaats in februari en september.

5. MEERJARENRAMING

5.1

	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Baten					
3.1 Rijksbijdrage OC&W	6.532.441	7.430.202	7.339.765	7.417.524	7.419.352
3.2 Overige overheidsbijdragen	6.000	37.100	37.100	37.100	37.100
3.5 Overige Baten	304.727	254.933	242.733	248.233	239.350
Totaal Baten	6.843.169	7.722.235	7.619.598	7.702.857	7.695.801
Lasten					
4.1 Personele Lasten	5.361.826	6.269.153	6.188.994	6.271.018	6.266.919
4.2 Afschrijvingen	212.159	208.807	201.820	198.153	197.651
4.3 Huisvestingslasten	602.380	657.906	653.106	653.106	653.106
4.4 Overige materiële lasten	407.029	362.712	350.212	350.212	350.212
4.5 Leermiddelen	225.900	222.900	222.400	222.400	223.400
Totaal Lasten	6.809.293	7.721.477	7.616.531	7.694.888	7.691.287
Totaal Saldo baten en lasten	33.875	758	3.067	7.969	4.514
Saldo Overigen					
Baten					
5.1 Financiële baten	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal Baten	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Lasten	0	0	0	0	0
5.2 Financiële lasten	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	0	0	0	0
Totaal Saldo Overigen	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal	38.875	5.758	8.067	12.969	9.514

Meerjarenraming 2019-2022

5.2 Verloopoverzicht eigen vermogen

Bedragen x € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022
Stand per 1 januari	1.853	1.892	1.898	1.906	1.919
Begroot resultaat boekjaar	39	6	8	13	10
Totaal	1.892	1.898	1.906	1.919	1.929

5.3 Ontwikkeling liquiditeiten

Bedragen x € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022
Stand per 1 januari	1.853	1.955	1.883	1.858	1.863
Begroot resultaat boekjaar	39	42	21	10	7
Begrote afschrijvingen	208	209	202	198	198
Begrote investeringen	-172	-250	-225	-200	-200
Dotatie onderhoudsvoorziening	227	227	227	227	227
Onttrekking onderhoudsvoorziening	-200	-300	-250	-230	-230
Totaal	1.955	1.883	1.858	1.863	1.865

De liquide middelen zullen gedurende de planperiode afnemen. Dit ondanks de positieve resultaten voor de komende jaren. De daling wordt veroorzaakt doordat de afschrijvingen lager zijn dan de investeringen en de onttrekkingen uit de voorziening onderhoud hoger zijn dan de dotaties. Er is verondersteld dat de vorderingen, kortlopende schulden en overige voorzieningen niet muteren.

LIJST MET AFKORTINGEN

Afkorting	Betekenis
ABBO	Algemeen Bijzonder Basis Onderwijs
AOW	Algemene Ouderdomswet
BAPO	Bevordering arbeidsparticipatie ouderen
CAO-PO	Collectieve Arbeidsovereenkomst Primair Onderwijs
ESF	Europees Sociaal Fonds
IB-er	Interne begeleider
ICT	Informatie communicatie technologie
LGF	Leerlinggebonden financiering
LPS	Lowys Porquinstichting
MJOB	Meerjaren Onderhoudsbegroting
OC&W	Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap
SOM	Samen Onderwijs Maken
TCOZ	Transfercentrum Onderwijs Zeeland